

2021/2022

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ (для аспірантів). СИЛАБУС

1. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ ВИВЧАЄ:

- методологію психологічного експерименту
- різновиди використання експерименту
- основні та додаткові методи дослідження психіки особистості

А. Короткий опис змісту дисципліни

Перші теми дисципліни присвячені ознайомленню з експериментальною психологією у загальному контексті наукового пізнання та становленню і розвитку експерименту в психології. Важливою складовою дисципліни є вивчення експерименту як методу психологічного дослідження та його різновидів в залежності від дослідницької стратегії, а саме для аспірантів – при організації та проведенні експериментального дослідження в межах затвердженої теми дисертаційної роботи.

Основна частина курсу присвячена вивченню складових експериментального дослідження, а саме: гіпотезі, змінним у структурі психологічного експерименту та методам контролю при застосуванні експериментальних планів.

Важливою складовою курсу є дискусія щодо доброчесності та етики дослідження аспірантами, а також можливих артефактів психологічних експериментів.

У заключній частині дисципліни обговорюється планування структури і логіки експериментального психологічного дослідження, а також узагальнення, інтерпретація та представлення його результатів у вигляді висновків та протоколів експерименту.

Детальна інформація щодо змісту тем дисципліни подана у Робочій програмі дисципліни, яка є доступною на KNUTEOnedrive чи на кафедрі психології (Н-407).

Дисципліна спрямована на здобуття таких компетентностей.

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері експериментальної психології або у процесі навчання, що передбачає застосування експерименту як основного методу роботи практичного психолога.

Загальні компетентності (ЗК):	Фахові компетентності (ЗК):
ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та специфіки експериментальної психології в професійній	ФК 1. Здатність застосовувати сучасні методи експериментальної психології при здійсненні наукового дослідження; ФК 2. Уміння розробляти та застосовувати

<p>діяльності практичного психолога;</p> <p>ЗК 2. Навички та вміння використання інформаційних і комунікаційних технологій при плануванні, організації та проведенні експерименту;</p> <p>ЗК 3. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) та доброчесності.</p>	<p>моделі експериментів;</p> <p>ФК 3. Уміння досліджувати соціально-психологічні явища шляхом експерименту і впроваджувати методи психологічного забезпечення професійної діяльності в організації;</p> <p>ФК 4. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій;</p> <p>ФК 5. Уміння застосовувати основні методи математичної статистики з метою отримання науково достовірних результатів.</p>
---	--

Пререквізити: вважаю за непотрібну інформацію, адже в КНТЕУ певні вибіркові дисципліни передбачаються у певних семестрах у навчальних планах, тому для студентів ця інформація другорядна.

Обсяг: 28 год.

Мова викладання: українська (частина літератури англійською мовою).

Критерії оцінювання:

Згідно з наказом від 16.09.2019 р. Про введення в дію постанови Вченої ради КНТЕУ «Про затвердження Положення про оцінювання результатів навчання студентів і аспірантів (нова редакція)» та діючою в університеті системою комплексної діагностики знань студентів, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою.

Форми контролю знань студентів:

- поточний;
- підсумковий.

Поточний контроль знань включає:

- оцінку за виконання лабораторних робіт змістовного модулю на наукових семінарах.

Підсумковий контроль знань включає:

- зведення результатів роботи студентів за змістовним модулем поточного контролю та отримання (неотримання) допуску до заліку. До заліку кожний аспірант має підготувати робочі матеріали (матеріали наукових семінарів; проект експерименту дисертаційної роботи; обґрунтування психодіагностичного інструментарію; матеріали опрацьованих тестових методик; протоколи дослідження) та підготуватися до заліку, що проводиться у письмовій формі.

Якщо протягом семестру аспірант отримав менш ніж 60 балів, він повинен до останнього підсумкового заняття самостійно вивчити передбачені програмою дисципліни теми, письмово відповісти на питання для самоконтролю за

рекомендованою викладачем (під час індивідуально-консультативної роботи) навчально-методичною літературою та скласти залік.

Підсумкова оцінка з дисципліни «Експериментальна психологія» вираховується за 100-бальною шкалою КНТЕУ як середнє арифметичне модульного контролю та заліку.

Форми поточного контролю: письмова перевірка звіту самостійної роботи (10×6 = 60 балів), складання програми експериментального дослідження (20 балів), контрольна робота (20 балів).

Форми підсумкового контролю: письмовий залік – 100 балів (в т.ч. теоретичне питання – 30 балів, ситуаційне завдання (20×2 = 40 балів), тестування – 30 балів).

Навчально-методичне забезпечення: матеріали для підготовки до лекцій, лекційні матеріали та презентації, завдання до наукових семінарів, додаткова рекомендована література знаходиться на KNUTEOnedrive (доступ відкривається на початку першої лекції).

Підготовка до лекцій та ознайомлення з додатковою літературою спрямовані на краще сприйняття лекційного матеріалу, повноцінне опанування дисципліни.

Рекомендована література (основні джерела):

1. Галян О.І. Експериментальна психологія: навчальний посібник. / О.І. Галян, І.М. Галян. – К. : Академвидав, 2012. – 400 с.

2. Горбунова В.В. Експериментальна психологія в схемах і таблицях: Навчальний посібник. — К. : «ВД «Професіонал», 2007. — 208 с.

1. *Психологія праці у звичайних та екстремальних умовах : навч. посіб. / М.С. Корольчук, В.М. Корольчук, С.М. Миронець та ін. – К. : Київ.нац.торг.-екон.ун-т, 2015. – 625 с.*

2. *Копець Л. Класичні експерименти в психології: навчальний посібник. – К. : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2010. – 283 с.*

3. *Максименко С.Д., Носенко Е.Л. Експериментальна психологія. Підручник. /С.Д. Максименко, Е.Л. Носенко – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 360 с.*

4. *Практична психологія. навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Корольчук М.С., Корольчук В.М., Ржевський Г.М., Миронець С.М., Осьодло В.І., Зазимко О.В. – К. : Київ.нац.торг.ун-т, 2015. – 739 с.*

Рекомендована література (додаткові джерела):

1. Gozli, D. Experimental Psychology and Human Agency. Springer International Publishing, 2019.

2. Advances in Experimental Social Psychology. / James M. Olson (Editor), 1st Edition, Academic Press, 2018

3. Madsena, D. Ø, Stenheimb, T. Experimental methods in economics and psychology: A comparison. // *Procedia - Social and Behavioral Science*, 2015, vol. 187. – p. 113 – 117.

4. Engber, D. Does the trolley problem have a problem? *Slate*, 2018. Retrieved from <https://slate.com/technology/2018/06/psychologys-trolley-problem-might-have-a-problem.html>

5. Schneider, D., W. On the Role of Attention in Working Memory for Response Selection in Task Switching. // *Journal of cognition*, 2019, No 2(1), p. 1-4.

6. Grange J.A., Does Task Activation in Task Switching Influence Inhibition or Episodic Interference? // *Experimental Psychology*, 2018, vol. 65, pp. 393-404. <https://doi.org/10.1027/1618-3169/a000423>.

Перед початком вивчення дисципліни рекомендується ознайомитися з наступними веб-сайтами:

1. Етичний кодекс Української Спілки психотерапевтів / [Електронний ресурс] : <http://www.usp.lviv.ua>.

2. Етичні положення Європейської Асоціації психотерапевтів / [Електронний ресурс]: <http://www.psyter.org>.

3. Студентська електронна бібліотека "Читалка" [Електронний ресурс]: <http://chitalka.info/psy.html>.

4. Портал «У психолога» [Електронний ресурс] :http://upsihologa.com.ua/tytarenko_crisis2.html.

5. Портал «Логістон» [Електронний ресурс] : <http://flogiston.ru/blog/psytrud>.

6. Електронна бібліотека [Електронний ресурс] : <http://www.info-library.com.ua/books-book-78.html>.

Викладач:

Старик Вікторія Анатоліївна

кандидат психологічних наук, доцент

доцент кафедри психології

E-mail: starvika85@gmail.com

Тел.: 097-948-77-50

Адреса: Київ, вул. Чигоріна, 57, ауд. Н-409